

Závěrečná správa z vyšetovania

vážnej nehody – smrteľné zranenie civilnej osoby, ku ktorej došlo počas jazdy vlaku Os 3041 ZSSK medzi železničnou stanicou Devínska Nová Ves a nesamostatnou železničnou stanicou Bratislava-Lamač, na 1. traťovej koľaji, v km 45,600, dňa 26.07.2021 o 04:34 h.

Ministerstvo dopravy a výstavby
Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Záverečná správa z vyšetrovania

Súhrn

Kategória nehodovej udalosti:	vážna nehoda
Dátum a čas udalosti:	26. 7. 2021 o 04:34 hod.
Popis udalosti:	smrteľné zranenie osoby spôsobené pohybom železničného vozidla
Miesto udalosti:	medzi železničnou stanicou Devínska Nová Ves stanicou Bratislava-Lamač, na 1. traťovej koľaji, v km 45,600
Zúčastnení:	ŽSR (manažér infraštruktúry), dopravca Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
Následky:	smrteľné zranenie osoby
Bezprostredné príčiny udalosti:	neoprávnený pohyb osoby v obvode železničnej dráhy
Príčiny súvisiace s odbornými znalosťami, postupmi a údržbou:	Neboli zistené
Príčiny súvisiace s podmienkami právneho rámca a systémom riadenia bezpečnosti:	Neboli zistené
Bezpečnostné odporúčania:	PZ SR v súčinnosti s MsP Bratislava požiadané o zvýšenie hliadkovej činnosti v okolí inkriminovaného miesta

MINISTERSTVO DOPRAVY A VÝSTAVBY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
Námestie slobody č. 6, P.O.BOX č. 100, 810 05 Bratislava 15
Sekcia železničnej dopravy a dráh

Číslo: 13700/2021/SŽDD/115761
Vec: Záverečná správa z vyšetrovania

v Bratislave dňa 12. 10. 2021
Stupeň dôvernosti: CH

Záverečná správa z vyšetrovania

vážnej nehody – smrteľné zranenie civilnej osoby, ku ktorej došlo počas jazdy vlaku Os 3041 ŽSSK medzi železničnou stanicou Devínska Nová Ves a nesamostatnou železničnou stanicou Bratislava-Lamač, na 1. traťovej koľaji, v km 45,600, dňa 26.07.2021 o 04:34 h.

I. Súhrn

Dňa 26.07.2021 o 04:34 h došlo, medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač, na 1. TK, v km 45,600, k vážnej nehode (ďalej „nehoda“) – zranenie osoby spôsobené pohybom koľajového vozidla. Následkom nehody došlo k usmrteniu civilnej osoby mužského pohlavia. Doprava medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač bola úplne prerušená od 06:10 h do 07:22 h. Čiastočne bola doprava prerušená na 1.TK od 05:40 h do 06:10 h a od 07:22 h do 11:00 h. Bolo zmeškaných 26 vlakov osobnej dopravy, z toho 24 vlakov dopravcu ŽSSK (celkom o 805 minút) a 2 vlaky dopravcu RJSK (celkom o 11 minút). Došlo k zmeškaniu 2 vlakov nákladnej dopravy dopravcov ŽSSK CARGO a VTGSK. Bolo odrieknutých 6 vlakov osobnej dopravy dopravcu ŽSSK. Pri nehode nebola vyčíslená žiadna škoda. Príčinou nehody bol neoprávnený pohyb civilnej osoby v priechodnom priereze TK prechádzanej vlakom.

II. Údaje týkajúce sa nehody

1. Nehoda

a) Dátum, presný čas a miesto nehody

Dňa 26.07.2021 o 04:34 h, trať č. 126 A Bratislava hlavná stanica – Kúty – Lanžhot CZ, v úseku medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač, 1.TK, km 45,600. GPS súradnice: zemepisná šírka 48,2035360°, zemepisná dĺžka 17,0199960°

b) Popis nehody a miesta vrátane nasadenia záchranných a havarijných služieb

Dňa 26.07.2021 o 05:40 h rušňovodič vlaku Os 1850 (REX) dopravcu ŽSSK, počas jazdy medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač, ohlásil prostredníctvom mobilného telefónu regionálnemu dispečerovi dopravcu ležiace telo na 1. TK v km 45,600. Regionálny dispečer dopravcu po tejto informácii avizoval IZS a udalosť oznámil kontrolnému dispečerovi manažéra infraštruktúry. Na miesto nehody sa dostavila RZP spolu s hliadkou Oddelenia ŽP Bratislava. Ošetrujúci lekár RZP zistil, že na 1.TK v km 45,600 medzi koľajnicovými pásmi ležala osoba mužského pohlavia a skonštatoval jej smrť následkom devastačných zranení celého tela, nezlučiteľných so životom, pričom stopy na tele vykazovali znaky po zrážke s KV. Príslušníci oddelenia ŽP Bratislava následne zistili podľa biologických stôp na vlakovom HKV, že osoba bola zrazená vlakom Os 3041 dopravcu ŽSSK, ktorý cez miesto vzniku nehody prechádzal o 04:34 h. O 08:55 h sa na miesto nehody dostavil kriminalistický technik, ktorý vykonal obhliadku a fotodokumentáciu. O 09:35 h prišiel súdny lekár, ktorý potvrdil smrť následkom devastačných poranení celého tela osoby zrazenej vlakom a nariadil zdravotno-bezpečnostnú pitvu. Pohrebná služba Pieta, s.r.o., Bratislava s príchodom o 10:40 h, odviezla telesné pozostatky usmrtenej osoby o 11:00 h do ÚSL An-

tolská, Bratislava-Petržalka. Rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK podal príslušníkom oddelenia ŽP Bratislava požadované vysvetlenie a podrobil sa dychovej skúške na zistenie prítomnosti alkoholu s výsledkom negatívnym. Po zdokumentovaní miesta nehody a súhlase vyšetrovateľa oddelenia ŽP Bratislava bola o 11:00 h obnovená prevádzka medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač bez obmedzení.

Na odstraňovanie následkov nehody nebolo potrebné použiť nehodové pomocné prostriedky.

c) Rozhodnutie o vykonaní zisťovania príčin vzniku nehody, zloženie tímu a vykonanie zisťovania príčin vzniku nehody

V zmysle ustanovenia § 95 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vyšetrovateľ MDV SR, rozhodol o začatí vyšetrovania. Vyšetrovanie vykonávali vyšetrovatelia MDV SR, pričom pri vyšetrovaní boli využité aj zápisnice, výpovede a dokumentácia poskytnutá zo strany ŽSR a dopravcu ZSSK. Zisťovanie príčin vzniku nehody sa vykonávalo v čase od 26.07.2021 do 12.10.2021.

2. Popis nehody

a) Zúčastnení zamestnanci a dodávateľia ako aj ostatní účastníci a svedkovia

- rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK **M. O.**, zamestnanec dopravcu ZSSK;
- postihnutá civilná osoba **J. S.**.

b) Vlaky a ich zloženie, vrátane registračných čísel zúčastnených vozidiel

Vlak Os 3041 ZSSK bol v zmysle ZCP č. 126 vlak osobnej dopravy, jazdiaci denne na trati Kúty – Bratislava hl. st. – Pezinok. Vlak mal byť v zmysle ZCP 126, strana 100 vezený HKV radu 263, normatív hmotnosti mal: R 350 t, brzdiace percentá platili pre vlaky osobnej dopravy do 60 náprav. Stanovená rýchlosť vlaku v danom úseku bola 120 km.h⁻¹ a potrebné brzdiace percentá boli 100.

Dňa 26.07.2021 bol vlak Os 3041 ZSSK vezený vlakovým HKV 91 56 6 263 010-1. Vlak mal spolu 4 KV, 16 náprav, dĺžku 96 m, celkovú hmotnosť 261 t a skutočné brzdiace percentá 132. Vlak bol počas jazdy riadne označený príslušnými návesťami v zmysle predpisu ŽSR Z 1.

Pri nehode nedošlo k poškodeniu dráhových vozidiel dopravcu ZSSK.

c) Popis infraštruktúry a systému signalizácie – typy koľají, výhybiek, zabezpečovacích a oznamovacích zariadení a spôsob ich obsluhy

Miesto nehody sa nachádzalo v km 45,600, na 1. TK dvojkoľajnej elektrifikovanej trati 1. kategórie, Bratislava hlavná stanica – Kúty – Lanžhot CZ medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač. V tomto úseku mala trať rozchod 1435 mm a doprava sa vykonávala v zmysle predpisu ŽSR Z 1. Doprava vlakov bola zabezpečená traťovým zabezpečovacím zariadením 3. kategórie – obojsmerným automatickým blokom.

Nad 2.TK bolo trakčné vedenie napájané jednofázovou trakčnou prúdovou sústavou 25 kV, 50 Hz, koľajnice boli tvaru R 65 zvarené do bezstykovej koľaje, na betónových podvaloch.

Na mieste nehody sa nenachádzali žiadne zariadenia ani miesta pre cestujúcu verejnosť.

K poškodeniu zariadení infraštruktúry v správe ŽSR nedošlo.

d) Komunikačné prostriedky

V súvislosti so vznikom tejto nehody sa nezisťovalo.

e) Práce vykonané na mieste nehody alebo v jeho blízkosti

Na mieste nehody ani v jeho blízkosti neboli vykonávané žiadne práce.

f) Spustenie núdzového plánu železnice s nadväzným reťazcom udalostí

Spustenie núdzového plánu železnice pre prípad vzniku nehody bolo vykonané z ohlasovacieho pracoviska regionálneho dispečera dopravcu ZSSK podľa Telefonického hlásenia nehôd a mimoriadnych udalostí v železničnej doprave, vnútorný predpis ŽSR Z 17, príloha 12, s pokračovaním podľa Zvolávacieho plánu po vzniku nehody alebo mimoriadnej udalosti, príloha 11.

Regionálny dispečer ZSSK, po prevzatí informácie od rušňovodiča vlaku Os 1850 (REX) ZSSK, o 05:45 h informoval kontrolného dispečera manažéra infraštruktúry. Kontrolný dispečer nehodu ohlásil IBŽD SBI Bratislava, o 05:50 h. Prvotným zisťovaním príčin vzniku nehody bol poverený dopravný námestník ŽST Bratislava hlavná stanica. Na mieste nehody boli prítomní príslušníci oddelenia ŽP Bratislava.

g) Spustenie núdzového plánu verejných záchranných služieb, polície a zdravotných služieb s nadväzným reťazcom udalostí

Vyrozumenie záchranných zložiek a PZ SR zabezpečil regionálny dispečer ZSSK ihneď po prevzatí informácie o vzniku nehody od rušňovodiča vlaku Os (REX)1850 ZSSK.

h) Účastníci nehody z vonkajšieho prostredia (cestné vozidlá a pod.)

Neboli zistení.

3. Mŕtvi, zranení a materiálne škody

Pri nehode utrpel smrteľné zranenie **J. S.** – neoprávnená osoba v obvode železničných dráh. Zamestnanci manažéra infraštruktúry ani dopravcu neutrpeli žiadny úraz. Doprava medzi ŽST Devínska Nová Ves – NŽST Bratislava-Lamač bola úplne prerušená od 06:10 h do 07:22 h (celkom na 72 minút). Čiastočne bola doprava prerušená na 1.TK od 05:40 h do 06:10 h a od 07:22 h do 11:00 h (celkom na 248 minút). Bolo zmeškaných 24 vlakov osobnej dopravy dopravcu ZSSK (spolu o 805 minút). Boli zmeškané 2 vlaky osobnej dopravy dopravcu RJSK (spolu o 11 minút). Došlo k zmeškaniu 2 vlakov nákladnej dopravy dopravcov ZSSK CARGO a VTGSK. Bolo odrieknutých 6 vlakov osobnej dopravy dopravcu ZSSK. Pri nehode nebola vyčíslená žiadna škoda.

Zariadenia infraštruktúry v správe ŽSR ani dráhové vozidlá dopravcu ZSSK neboli pri nehode poškodené.

Celospoločenské náklady súvisiace s oneskoreniami v dôsledku nehody v zmysle prílohy 8 zákona č. 513/2009 Z. z. vzniknuté zmeškaním 26 vlakov osobnej a 2 vlakov nákladnej dopravy neboli vyčíslené.

Poškodené strany si uplatnia skutočnú škodu vzniknutú pri tejto nehode podľa platných právnych noriem, nariadení a predpisov. Uvedená výška škody pre potrebu kategorizácie nehody nie je smerodajná pre náhradu skutočne vzniknutej a preukázanej škody.

4. Vonkajšie okolnosti: počasie a geografické údaje

- oblačno, teplota +19° C, viditeľnosť dobrá;
- k nehode došlo v priamom úseku TK, výhľad rušňovodiča v danom úseku nebol obmedzený.

III. Zistené skutočnosti

1. Súhrn výpovedí

a) Železniční zamestnanci, vrátane dodávateľov

Rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK **M. O.** vo svojom zápise okrem iného uviedol, že dňa 26.07.2021 nastúpil o 03:28 h na druhú časť delenej zmeny v ŽST Kúty. Viezol aj vlak Os 3041 ZSSK zo ŽST Kúty do ŽST Pezinok. V celom úseku zo ŽST Kúty po ŽST Bratislava hlavná stanica a späť prebiehala pracovná zmena bez mimoriadnosti. Vozil vlaky podľa plánovaného obehu. O nehode bol vyrozumený až pri vlaku Os 2011 ZSSK v ŽST Devínska Nová Ves, kde mu bol doručený písomný rozkaz

o mimoriadnom zastavení na trati v mieste nehody na žiadosť príslušníkov PZ SR. Zastavil na mieste nehody, kde polícia vykonala obhliadku súpravy vlaku a oznámili mu, že v ŽST Bratislava hlavná stanica bude vypočutý. Potom vlak dovezol do ŽST Bratislava hlavná stanica kde bol aj vystriedaný a spísal záznam s príslušníkmi PZ SR.

b) Ostatní svedkovia

Neboli zistení.

2. Systém riadenia bezpečnosti

a) Organizačný rámec a spôsob, akým sa dávajú a vykonávajú príkazy

Jazda vlakov v mieste nehody sa riadila predpisom ŽSR Z 1, platným ZCP a TTP.

b) Požiadavky na personál a uplatňovanie týchto požiadaviek.

M. O., rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK - mal platnú LP do 18.06.2023, zmyslová skupina 1, psychologické vyšetrenie vykonané dňa 04.07.2017 s výsledkom „spôsobilý“, OS č. 24 B1 ZSSK (S,M,) pre činnosť rušňovodič mal platnú do 23.06.2024. V čase platnosti OS mal plnopočetnú účasť na pravidelnom školení, poslednú účasť mal 18.05.2021.

Menovaný v čase vzniku nehody spĺňal požiadavky pre výkon uvedenej funkcie v zmysle platnej legislatívy a predpisových ustanovení.

c) Obvyklé postupy interných kontrol a auditov a ich výsledky

V súvislosti so vznikom tejto nehody sa nezisťovalo.

d) Rozhrania medzi rôznymi užívateľmi infraštruktúry

Účastníkom nehody bol len jeden užívateľ infraštruktúry.

3. Predpisy a pravidlá (zistené porušenia)

a) Príslušné právne predpisy a pravidlá Európskej únie a vnútroštátne predpisy a pravidlá

Zákon č. 513/2009 Z. z., § 4 odsek 5, v ktorom bolo okrem iného uvedené, že je zakázané vstupovať na teleso dráhy a do obvodu dráhy a v obvode dráhy na miesta, ktoré nie sú prístupné verejnosti.

Zákon č. 514/2009 Z. z., § 16 odsek 3 písm. a), v ktorom je uvedená povinnosť každého zachovávať opatrnosť primeranú povahe prevádzky na dráhe, starať sa o svoju bezpečnosť a zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť život, alebo zdravie, alebo obmedziť prevádzku dráhy, alebo dopravu na dráhe.

b) Ostatné predpisy ako sú prevádzkové predpisy, miestne predpisy, požiadavky na personál, predpisy týkajúce sa údržby a platné normy

Ustanovenia služobných predpisov ŽSR a dopravcu pri jazde vlaku neboli porušené.

4. Funkcie vozidiel a technických zariadení

a) Systém signalizácie, riadenia a zabezpečenia vlakov, vrátane automatického riadenia na záznam údajov

Rozborom záznamu z PIS-u v sledovanom úseku bolo zistené, že vlak Os 3041 ZSSK odišiel zo ŽST Devínska Nová Ves o 04:31 h, včas. Do NŽST Bratislava-Lamač prišiel o 04:37 h včas a odišiel o 04:38 h včas. Vlak Os 3041 ZSSK svoju jazdu ukončil v DOD Pezinok o 05:12 h včas.

b) Infraštruktúra

Vlak Os 3041 ZSSK prechádzal po 1. TK, na ktorej boli vykonávané pravidelné prehliadky. Po nehode nebola koľaj premeraná, nakoľko zariadenia infraštruktúry nemali podiel na vzniku nehody. Záznamové zariadenie nebolo vybudované.

c) Komunikačné vybavenie

V prevádzkovom zápisníku na pracovisku výpravcov neboli zistené žiadne zápisy, ktoré by boli v príčinnej súvislosti so vznikom nehody. Záznamové zariadenie nebolo vybudované.

d) Vozidlá vrátane registrácie z automatického zariadenia na záznam údajov.

HKV 91 56 6 263 010-1, ktorého vlastníkom bol dopravca ZSSK, domovské depo OSD Nové zámky, bolo vybavené elektronickým registračným rýchlomerným zariadením Mirel RM 1, ktoré vykazovalo v čase nehody správnu činnosť a bolo riadne obsluhované a všetky záznamy boli čitateľné v zmysle vyhlášky a predpisov. Zariadenie pre kontrolu bdelosti rušňovodiča Mirel VZ 1 bolo v činnosti a riadne obsluhované.

Rozborom údajov záznamu rýchlomera bolo zistené, že o 04:31:03 h bol zaznamenaný odchod vlaku Os 3041 ZSSK zo ŽST Devínska Nová Ves. Potom vlak plynule zvýšil rýchlosť na najvyššiu dosiahnutú rýchlosť v sledovanom úseku, 114 km.h⁻¹. Zastavenie v NŽST Bratislava-Lamač bolo zaznamenané o 04:37:48 h. Počas jazdy vlaku neboli zistené žiadne mimoriadnosti z údajov záznamového zariadenia. Priebeh rýchlostí a tlakov v hlavnom potrubí nenásvedčoval skutočnosti, že by rušňovodič reagoval počas jazdy v sledovanom úseku na nejakú mimoriadnosť. Zariadenie na kontrolu bdelosti rušňovodiča bol zapnuté v režime „Prevádzka“ a riadne obsluhované. Stanovená rýchlosť vlaku v danom úseku nebola prekročená. Vlak bol vedený v režime „MAN“.

HKV 91 56 6 263 010-1 malo vykonanú platnú technickú kontrolu v zmysle vyhlášky MDPT SR č. 351/2010 Z. z. o dopravnom poriadku dráh v znení neskorších predpisov, dňa 15.02.2021.

5. Dokumentácia o systéme prevádzky

a) Opatrenia prijaté personálom pri riadení dopravy a signalizácii

Pred vznikom nehody neboli žiadne odchýlky od vlakovej dopravy.

b) Výmena verbálnych správ v súvislosti s nehodou, vrátane dokumentácie zo záznamov

Výmena verbálnych správ v súvislosti s udalosťou nebola zaznamenaná, záznamové zariadenie nebolo vybudované.

c) Opatrenia prijaté na ochranu a zabezpečenie miesta nehody

Príslušníci oddelenia ŽP Bratislava miesto nehody uzatvorili pre potreby vyšetrovania.

6. Rozhranie človek – stroj (zariadenie) – organizácia

a) Pracovný čas zúčastneného personálu

M. O., rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK, bol v čase vzniku nehody v zmene 1 hodinu a 6 minút. Odpočinok pred zmenou mal 9 hodín a 48 minút (druhá časť delenej zmeny).

b) Zdravotné a osobné okolnosti, ktoré nehodu ovplyvnili, vrátane existencie fyzického alebo psychického stresu

Po nehode sa **M. O.**, rušňovodič vlaku Os 3041 ZSSK, podrobil vyšetreniu na zistenie prítomnosti alkoholu dychovou skúškou s výsledkom 0,00 mg.l⁻¹. Skúšku vykonali príslušníci Oddelenia ŽP Bratislava.

c) Konštrukcia zariadení, ktoré majú vplyv na rozhranie človek – stroj

V súvislosti so vznikom tejto nehody neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by ovplyvnili udalosť.

7. Predchádzajúce udalosti podobného charakteru

V priebehu dvoch mesiacov v úseku Devínska Nová Ves – Bratislava-Lamač došlo na uvedenej trati k nehodám, ktorých následkom bolo usmrtenie viacerých osôb, z toho dvoch maloletých osôb. (01.06.2021 a dňa 24.06.2021).

IV. Analýzy a závery

Príčinou nehody bol neoprávnený pohyb civilnej osoby v priečnom priereze TK prechádzanej vlakom.

V. BEZPEČNOSTNÉ ODPORÚČANIA

Vzhľadom k tomu, že vstupovať na dráhu a v obvode dráhy na miesta, ktoré nie sú prístupné verejnosti je podľa zákona o dráhach bez súhlasu prevádzkovateľa zakázané, požiadal Národný vyšetrovací úrad o súčinnosť Policajný zbor SR ako aj Mestskú políciu hlavného mesta SR Bratislava o zvýšenie hliadkovej činnosti na predmetnom mieste s cieľom odradiť pred neoprávneným vstupom osôb do obvodu dráhy.

Predkladá:

Adriana Dvořáková
vyšetrovateľka MDV SR

Milan Kubiček
vyšetrovateľ MDV SR

Ing. Ján Farkaš
generálny riaditeľ sekcie

Rozdeľovník:

Železnice Slovenskej republiky
Klemensova 8
813 61 Bratislava

Železničná spoločnosť Slovensko, a.s.
Rožňavská 1
832 72 Bratislava 3

Dopravný úrad
Divízia dopravy na dráhach
Letisko M.R. Štefánika
823 05 Bratislava

Zoznam skratiek:

GPS – globálny polohový systém
HKV – hnacie koľajové vozidlo
IBŽD – inšpektor bezpečnosti železničnej dopravy
KV – koľajové vozidlo
LP – lekárska prehliadka
MAN – manuálny
NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
NŽST – nesamostatná železničná stanica
O 440 – Odbor bezpečnosti a inšpekcie

OR – Oblastné riaditeľstvo
ORD – Oddelenie riadenia dopravy
OS – odborná skúška
PIS – Prevádzkový informačný systém
PP – Prevádzkový poriadok
PZ SR – Policajný zbor Slovenskej republiky
REX – regionálny expres
RZP – rýchla zdravotná pomoc
SBI – Stredisko bezpečnosti a inšpekcie
TK – traťová koľaj
TTP – Tabuľky traťových pomerov
ÚIVP – Ústredný inštitút vzdelávania a psychológie
ÚS – Účelové stredisko
ÚSL – Ústav súdneho lekárstva
VTGSK – Retrack Slovakia, s. r. o.
ZCP – zošitový cestovný poriadok
ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
ZSSK CARGO – Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.
ŽP – Železničná polícia
ŽSR – Železnice Slovenskej republiky
ŽST – železničná stanica